

Ein spurning ella onkran trupulleika, sum tú kundi ynskt tær at
gjøgjardan í hesum teiginum.

Spyr Sosialin

til: Sosialurin, postsmoga 76, 3800 Argir. Merk brævbjálvan »Spyr
Sosialin«.

Sosialráðgevarin:

Hjálp til telefon

Mamma mín er 67 ár og býr einsamøll.

Eg haldi hetta vera ein ótryggleiki hjá okkum systkum, at vit ikki kunnu koma í samband við hana, um okkurt skuldi verið áfát.

Kann sosialráðgevarin upplýsa mær, um mamma kann fáa stuðul til telefon innleggjng, og um nøkur lógargrein sigur, at einlig, sum onga inntøku hava, kunnu fáa hjálp?

Mamma hevur bert pensjónina at liva av.

J.

Tað er heimild í fólkapensjónslógini til at veita

fólkapensjónistum persónliga viðbót, um so er, at umstøðurnar eru serliga truplar. Hjálpin er treytað av peningaligum ognum, t.v.s. í hesum forinum velst um, hvussu nógv mamma tygara eigur innistandandi.

Tygum skulu skriva eitt bræv til Almennastovuna, Jónas Broncksgøtu 27, 3800 Tórshavn, við teimum upplýsingum sum tygum hava sent mær. Harumframt skulu tygum skriva hvussu er við ognunum.

Marjun

Lögfrøðingur:

Hvar skal barnið búgva?

Eg eri 27 ára gomul

mamma, sum eigi eina dóttur.

Vit búgva ikki saman við pápanum longur. Vit vóru heldur ikki gift.

Um eg doyggi áðrenn dóttir mín er vaksin, hvat hendir so við henni. Skal hon eftir lógini búgva hjá pápanum, ella kann t.d. systir mín hava hana í pleygu?

Annars hevur mamma mín altíð havt dóttirina meðan eg eri til arbeiðis. Hon hevur ongantið havt samband við hina ommuna, síðan vit fluttu frá pápanum.

Er nøkur lóg sum sigur, hvar barnið skal búgva?

Um tygum doyggja áðrenn dóttirin er myndug, kann pápin at

Eyðun Joensen, sál-
arfrøðingur

Marjun Sigurdsdóttir,
sosialráðgevi

Marnar Simonsen,
lækni

Turið Debes Hentze,
løgfrøðingur

dóttirini fáa foreldrarættin, um hann søkir um hann, og tað er dóttirini at gagna, at hann fær foreldrarættin.

Umsóknin um foreldrarættin verður latin ríkisumboðnum, sum tekur støðu grundaða á tað tilknýtið, sum má metast at vera millum barnið og pápan. Serligur dentur verður lagdur á, hvønn áhuga pápin áður hevur sýnt barninum, aldurin á barninum og um barnið hevur serlig ynskir (aldurin havdur í huga) soleiðis, at tann avgerðin, sum endaliga verður tikin um foreldrarættin, eisini verður tann rætta fyr barnið.

Pápin at tí barninum, sum fotti er uttanfyri hjúmalag, kann sum skilst ikki rokna við fyr vist at fáa foreldrarættin, hoast

hann søkir um hann, tá mammann doyri, men eyðvitað er, at tann pápin sum støðugt hevur havt samband við barnið og vist tí áhuga kann rokna við vælvið frá myndugleikunum, serliga um ongin annar er, sum eisini ynskir foreldrarættin.

Um bæði pápin at gentuni og t.d. systur tygara ynskia at gerast verjar hjá dóttirini, so avger ríkisumboðið eftir somu sjónarmiðum sum nevnd eru, hvat best er fyr barnið.

Lógin sigur við øðrum orðum einki um, hvat og hjá hvørjum eitt barn skal búgva, tá tann sum foreldrarættin hevði doyri. Støða verður tikin í hvørjum einstøkum fori — og skal viðmerkast, at fólk ikki attanum myndugleikan (ríkisumboðið)

kunnu gera bindandi avtalur um foreldrarætt.

Endiliga kunnu tygum við testamenti gera av, hvønn tygum ynskia sum verja hjá dóttirini, um tygum doyggja, áðrenn hon er myndug. Eitt slíkt testamenti er ikki bindandi fyr myndugleikan, sum skal geva barninum ein verja, men testamenti verður havt í huga og man eisini ofta verða avgerandi, um ikki serligt er, sum talar imóti, tí roknað má við, at tann, sum hevur havt foreldrarættin, við testamentinum hevur vilja gjørt barninum tað besta. Tó ikki skerst burtur, at tuidráttur í slíkum forum kann vera um barnið júst imillum pápan at barninum og familjuna hjá mammuni.

Turið

Ikki nóg mikið við heggni

— nú skulu búskaparligu viðurskiptini verða grundarlagið, tá virkir og fyrítøkur fara í peningastovn at søkja stuðul

Til tess at skapa størri tilvitan millum roknskaparfólk, grannskoðarar og virkisleiðarar, heldur Føroya Banki í døgnum 25. til 29. januar eina ráðstevnu, sum verður bytt sundur í trý skeið: Fyri grannskoðarar, leiðarar á størri og smærri virkjum og fyrir leiðarar á nýstovnaðum virkjum.

Eisini fyrir starvsfólk í peningastovninum verður skeið — serliga fyrir tey, sum arbeiða við útlánsvirkssemi, so hesi so væl sum gjørligt kunnu veita stuðul og ráð til viðskiftafólk.

Hans-Jørgen Laursen, stjóri í Føroya Banka upplýsti á viðmáfundi mánaðagin, at sum flestum kunnugt, so var gjaldfæri í teimum føroysku bankunum ikki gott í 1982. Útlit eru heldur ikki fyrir, at støðan batnar komandi ár. Hetta ferir við sær, at peningastovnurin framvegis ikki verður færur fyrir at veita øllum stuðul, sum søkja um lán.

Ráðstevnan skal tí mynda fyrir skeiðluttakurum, hvussu neyðugt tað er við fjggjarætlanum og gjaldforisætlanum, tá

nyggj tiltøk skulu setast í verk. Skeiðleiðarar verða Zakken Worre, Lic. merc. og H. J. M. Jacobsen, HD og ráðgevi sivil-ökonom.

Zakken Worre greiddi frá tí, sum skuldi fara fram á ráðstevnunni og segði m.a.:

— Átlan okkara er at undirvísa um búskaparligu stýringina innan virki og fyrítøkur, sum skal styrkja áskoðanina hjá virkisleiðarum, at tað ikki bert er á tí tekniska økinum, at framburður skal verða, men at tað eisini hevur týdning, at búskaparliga grundarlagið er til staðar, tá virkir og fyrítøkur skulu útbyggja og fremja nyggj tiltøk.

Her er átlanin at fáa grannskoðarar og búskaparfólk at taka lut í framleiðsluni á tann hátt, at átleiðu tiltøkini búskaparliga stendur mót við útreiðslur sum skulu til, fyrir at fáa eina vøru á selumarknaðin.

— Tað er ikki nóg mikið longur, at fáa eitt gott hugskot, seta tað í framleiðslu og seinni á mark-

naðin, um ikki serken búskaparfólk frammanundan hava verið tikið við í átlanunum, at stinga kósina út í kortið.

Grundarlagið eins gott og aðrastaðni

Skeiðleiðarnir hava frammanundan vitjað á virkjum í Føroyum á flakavirki, entreprenørvirki, heilsølu og handilsfyrítøku.

Teir hildu, at grundarlagið undir hesum fyrítøkum vóru á sama støði sum í øðrum Norðanlondum. — At taka búskaparligu støðuna við í framleiðslu og virkisætlanum er heldur ikki nakað, sum bert føroyingar hava brúk fyrir, ella nakað, sum onnur lond eru komn longur við enn vit.

Zakken Worre upplýsti, at tey skeið sum í hesum døgum skuldu haldast í Havn, vóru av sama slag, sum vóru hildin ella skuldu haldast í Noregi, Danmark og Svøríki.

Av tí at búskaparliga støðan í øllum Norðan-

londum er vanalig, so hevur hetta við sær, at peningastovnar fáa minni at arbeiða við. Tí tryggja vit okkum so væl sum gjørligt, áðrenn vit veita stuðul til virkir og fyrítøkur, sigur Hans Jørgen Laursen.

— Tað er greitt at kapitalur bankans verður nýtt har hann arbeiðir best.

Fyri at prógva, at ein fyrítøka ella virki arbeiðir skynsamiliga, er neyðugt at vísa roknskapir og yvir-
lit fram, sum visir at t.d. framleiðslan er fruktagóð.

Zakken Worre visti á dømi um vánaliga stýring av fyrítøkum, har eitt nú ov vánaligt gjaldfæri fer við sær, at fyrítøkur ella virkir, sum annars høvdu havt møguleika at bera seg, vóru farnar á heysin, tí ikki nóg skynsamiliga varð farið fram, tá virkisætlanir vóru gjørdar. Hann nevndi fyrbrigdi í Danmark, har feløg beinleiðis vóru stovnað, sum keyptu fyrítøkur ið ikki kundu bera seg. — Tað kann ofta verða ein góður handil, at yvirtaka eina fyrítøku, sum í veruleikanum framleiðis dygdar-
góðar lutir. Orsøkin til, at hesi fara á heysin er ikki, at framleiðslan ikki kann seljast, men heldur tí, at virkisleiðarar ikki í átlanum sínum havt í huga ávisan líkviditet. Tá slíkar

fyrítøkur fara á heysin er tað oftast tí tey bert ikki hava pening at gjalda lönir og útreiðslur fyrir.

Við ráðstevnunni vilja vit greiða frá fortreytunum fyrir, at slíkt ikki kemur fyrir, og vísa á, hvussu virkir og fyrítøkur á besta

hátt kunnu skipa seg, til gagns fyrir tað arbeiði sum skal gerast. Hetta kann fremjast við grundarlag á tí búskaparliga støði, sum framvegis verður neyðugt at halda seg til.

Dag.

